رهنما

آستان قدس رضوی

۲

گناه؛ از توجیه تا مهار

محسن قرائتی

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۲ : (گناه از توجیه تا مهار)

نویسنده:

مصطفی علم خواه

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۲ : (گناه از توجیه تا مهار)

مشخصات کتاب

سرشناسه : علم خواه، سیدمصطفی، ۱۳۴۰ -

عنوان و نام پدیدآور : گناه از توجیه تا مهار/ نویسنده سیدمصطفی علم خواه؛ برای آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر : مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۲۴ص.؛ ۱۲×۱۷س م.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۹۹-۰۱۲-۹

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ قبلی: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی، ۱۳. (۹ص.)

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : گناه

موضوع : گناه (اسلام)

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : BP۲۲۵/۶/ع۸چ۴ ۱۳۹۱

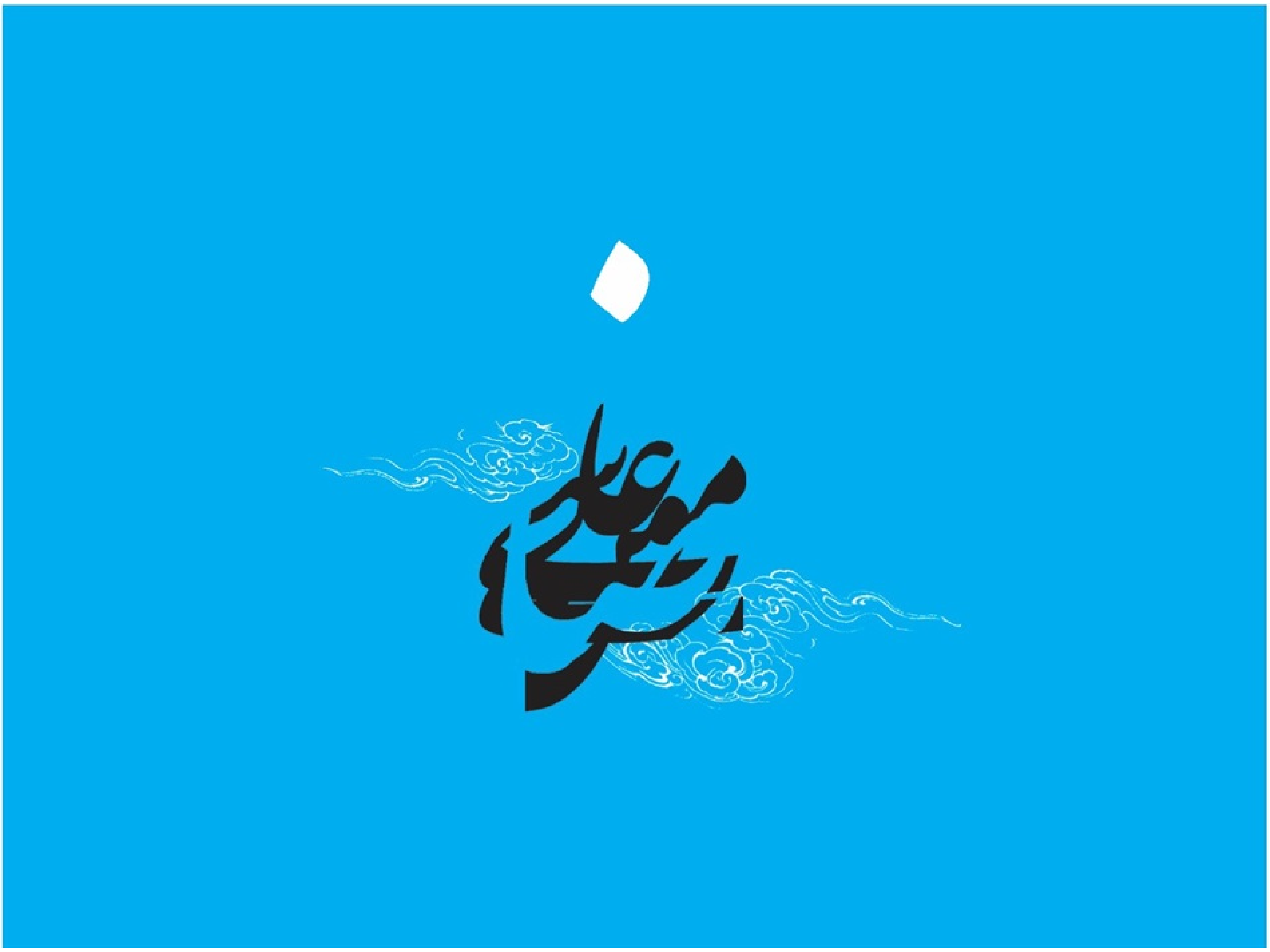
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۶۴

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۸۳۱۵۵

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۴۰

گناه؛ از توجیه تا مهار

پاسخ به این دست پرسش ها انگیزهٔ انتخاب این متن بوده است:

۱. «توجیه گناه» چیست و چرا در جامعه شیوع یافته است؟

۲. چند توجیه اعتقادی و سیاسی برای سرپوش گذاشتن بر گناه بیان کنید.

۳. بهانه های اجتماعی و فرهنگی برای توجیه کردن گناه از چه قرار است؟

۴. چه راه هایی در لگام زدن به گناه، مؤثر است؟

ص:۵

تصویر

اشاره

گاه در جامعه می بینیم که برخی برای فرار از کیفر ظاهری گناه، دست به حیله هایی می زنند که در اصطلاح به «توجیه گناه» معروف است. ازسوی دیگر، پرسشی مطرح است که آیا راهی برای پیشگیری از گناه وجود دارد یا اینکه انسان مجبور به ارتکاب گناه است؟

بر این اساس، این نوشته(۱) تلاش می کند در پاسخ به این پرسش، چکیده ای را دربارهٔ دو موضوع توجیه تراشی گناه و راه های کنترل گناه، به خوانندهٔ عزیز ارائه دهد.

ص:۷

۱- . این نوشته برگرفته از دو فصل کتاب گناه شناسی استاد قرائتی با اندکی تغییر و ویرایش است.

۱. کم انگاری گناه

هر کاری که برخلاف فرمان خداوند باشد، گناه محسوب می شود. هرچقدر گناه کوچک باشد، اما از این نظر که نافرمانی خداست، بزرگ به حساب می آید. رسول اکرم به ابوذر فرمودند: لا تَنظُر اِلی صِغَرِ الخَطیئَهِ وَ لکِن اُنظُر اِلی مَن عَصَیتَهُ؛ (کوچکی گناه را ننگر، بلکه بنگر چه کسی را نافرمانی می کنی.)(۱)

در قرآن، هفده واژه دربارهٔ گناه آمده است: ذنب: ۳۵مرتبه، معصیت: ۳۳مرتبه؛ اِثم: ۴۸مرتبه، سیّئه: ۱۶۵مرتبه، جرم: ۶۱مرتبه، حرام: ۷۵مرتبه، خطیئه: ۲۲مرتبه، فسق: ۵۳مرتبه، فساد: ۵۰مرتبه، فجور: ۶مرتبه، منکر: ۱۶مرتبه، فاحشه: ۲۴مرتبه، خَبث: ۱۶مرتبه، شر: ۱۵مرتبه، لَمَم: ۱مرتبه، وِزر: ۲۶مرتبه، ثِقل: ۱۳مرتبه و حِنث: ۲مرتبه.

۱- . مجموعهٔ ورّام، ج۲، ص۵۳.

همچنین خداونـد در قرآن، هجـده گروه را به سـبب انجـام دادن گناهـان مختلف لعن کرده است: کافران، مشـرکان، یهودیان لجوج، مرتـدان، قـانون شـکنان حیله گر، پیمان شـکنان، کتمان کننـدگان حق، سـردمداران کفر به سـبب فسادشان در زمین، منافقان چنـدچهره، آزاردهنـدگان رسول خـدا، ظالمـان، قاتلان، ابلیس، تهمت زننـدگان به بـانوان پـاک دامن، مخالفان رهبران راستین، شایعه سازان دروغ پرداز، ناپاک دلان و دروغ گویان.

۲. پوشش بر گناه

دلیـل تراشـی برای گنـاه، عملی بـدتر از خود گنـاه است. توجیه گناه نوعی فریب دادن و اغفال خود و مردم است که ظاهری زیبنـده و شـرعی دارد. این کار گناه را عادی جلوه می دهـد و جامعه را به گناه کردن تشویق می کند. گنهکار معترف، اغلب در فکر توبه است؛ ولی توجیه گر در فکر سرپوش نهادن بر گناه است و راه اصلاح را می بندد؛ برای مثال، چنین فردی

ترس خود را با احتیاط، ضعف نفس را با حیا، حرص خود را با انگیزۀ لزوم تأمین زندگی و نیز تن پروری و کوتاهی ها را به عنوان قضاوقدر توجیه می کند. او حق را کتمان می کند و نام آن را تقیه می گذارد و به شخصی رشوه می دهد و آن را هدیه می نامد.

امام باقر می فرمایند: روزی پیامبر اکرم در بازار مدینه عبور می کردند. شخصی را دیدند که میوه یا خرما می فروشد. به او فرمودند: «به به، چه میوه های خوبی!» در همین لحظه خداوند به آن حضرت وحی کرد: میوه های زیرین را ببین. پیامبر در زیر میوه ها دست فروبردند و مقداری از آن را بیرون آوردند که بسیار پست بود؛ سپس، به صاحب آن کالا فرمودند: ما اَراکَ اِلّا وَ قَد جَمَعْتَ خیانَةً وَ غَشّاً لِلمُسلِمینَ؛ (نمی بینم تو را جز اینکه خیانت و فریب مسلمانان را جمع کرده ای.)(۱)

۱- . شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه،ج۱۲، ص۲۰۹.

عده ای برای نیکوجلوه دادن گناه توجیه های گوناگونی می کنند که با توجه به این موضوع، توجیه گناهان به چند دسته تقسیم می شود:

۱.۲. انواع توجیه اعتقادی

۱. قضا و قدر: گاهی به گنهکار که می گویند چرا گناه کردی، در پاسخ می گوید: شانس من این بود، قضاوقدر من چنین بود، مقدر نبود فرد نمازخوانی باشم. خداوند دراین باره می فرماید: مشرکان برای تبرئهٔ خود چنین می گویند: لَو شاء اللهُ ما أشرَكْنا وَ لا آباؤنا وَ لا حَرَّمنا مِن شیءٍ؛ (اگر خدا می خواست، نه ما مشرک می شدیم و نه پدران ما [مشرک می شدند] و نه چیزی را تحریم می کردیم.)(۱)

ص:۱۱

۱- . مائده، ۱۴۸.

تصوير

ص:١٢

توجیه یزیدبن معاویه سرشار از بی شرمی است: پس از اینکه یزید در واقعۀ عاشورا بزرگ ترین جنایت تاریخ را انجام داد، در مجلس اُسرا در مقابل سر امام حسین گفت: خدا چنین خواست که ما عزیز شویم و دشمن ما ذلیل شود.

۲. جبر، توجیهی برای گناه: قبل از هر چیز، به این مثال توجه کنید: همه می دانند که فرقی بین لوله کشی داخل ساختمان و بیرون آن هست. استفاده از لوله کشی خیابان و کوچه ها در دست ما نیست؛ ولی این شیر داخل منزل در اختیار ماست. می توانیم آن را باز یا نیمه باز کنیم یا ببندیم. این نشانۀ اختیار در کارهای فردی است. ابر و باد و مه و خورشید و فلک در اختیار ما نیست؛ ولی نان درآوردن و خوردن در اختیار ماست.

مولوی دراین باره سروده است:

آن یکی بر رفت بالای درخت می فشاند آن میوه را دزدانه سخت

صاحب باغ آمد و گفت ای دَنی از خدا شرمیت، گو چه می ک---نی

ص:۱۳

گفت از باغ خدا بندهٔ خدا می خورد خرما که حق کردش عطا

پس ببستش سخت آن دم بر درخت می زدش بر پشت و ساقش چوب سخت

گفت آخر از خدا شرمی بدار می کُشی این بی گنه را زارِ زار

گفت از چوب خدا این بنده اش می زند بر پشت دیگر بنده خوش

چوب حق و پشت و پهلو آنِ او من غلام و آلت فرمان او

گفت توبه کردم از جبر ای عیار اختیار است اختیار است اختیار(۱)

او دربارهٔ وجدانی بودن اختیار و اراده نیز چنین گفته است:

اینکه فردا این کنم یا آن کنم این دلیل اختیار است ای صنم

دلایلی برای آزادی ارادهٔ انسان وجود دارد که توجه به آن کمک بیشتری به فهم این

۱- . مولوی، مثنوی معنوی، دفتر پنجم، بیت ۳۰۷۷تا۳۰۸۸.

مطلب می کند. این دلایل عبارت اند از:

۱. تردید: شک دربارهٔ انجام دادن یا انجام ندادن کاری، دلیل بر آزادی ارادهٔ انسان است؛

۲. پشیمانی: پشیمانی بعد از انجام دادن برخی کارها، دلیل آزادی اختیار انسان است. اگر آزادی اختیار نبود، انسان هرگز پشیمان نمی شد؛

۳. تأدیب: ادب کردن دلیل آن است که انسان تربیت پذیر است و وجود این استعداد، خود، دلیل بر آزادی اراده است؛

۴. انتقاد: دلیل دیگر بر آزادی اراده، انتقادکردن از کارهای یکدیگر است. هیچ گاه کسی از درخت گردو انتقاد نمی کند؛ زیرا درخت آزادی ندارد؛

بنابراین، درست نیست انسان برای فرار از مسئولیت، گناه را بر گردن جبر بیندازد.

ص:۱۵

۲.۲. چند توجیه سیاسی

۱. مـأمورم و معـذور: در زمـان شـاه، یکی از مـأموران می گفت: اگر مـا مردم را تحت فشـار قرار نـدهیم، حقوقی که دریـافت می کنیم، ازنظر شرعی اِشکال دارد!

۲. نفاق: اشـعث بن قیس از سـران کینه توز منافقان بود. او برای اینکه به فکر خام خود، بتواند در دستگاه حکومت امیرمؤمنان، علی نفوذ کند، نیمه شبی، ظرفی سرپوشـیده را پُر از حلوای خوش طعم و لذیـذ کرد و به در خانۀ امیرالمؤمنین آورد و به نام هدیه، به ایشان داد. این ظرف غذا درحقیقت رشوه بود؛ اما او تحت پوشـش هدیه، مرتکب گناه رشوه شد. سـپس امیرالمؤمنین فرمودند: وقتی اشعث آن حلوا را آورد، من از آن حلوا، به قـدری متنفر شـدم که گویی آن را با آب دهان مار خمیر کرده بودنـد. به او گفتم: «آیا هدیه است یا زکات یا صدقه؟ زکات و صدقه بر ما حرام است.» او گفت: «نه زکات است و نه صـدقه؛ بلکه هدیه است.» به او گفتم: «آیا از طریق دین خدا (با توجیه گری) وارد شده ای که مرا فریب دهی؟

ص:۱۶

یا دیوانه شده ای و هذیان می گویی؟ وَ الله، لو أعطیتُ الأقالیمَ السبعهَ بِما تَحتَ اَفلاکِها عَلی اَن اَعصِیَ اللهَ فی نَملَهٍ اَسلُبُها جُلبَ شَعیرهٍ ما فَعَلتُهُ؛ (به خدا سوگند، اگر اقلیم های هفت گانه را و آنچه در زیر آسمان هاست، به من دهند تا خداوند را بر گرفتن پوست جُوی از دهان مورچه ای نافرمانی کنم، هرگز چنین نخواهم کرد.)»(1)

۲.۳. توجیه های اجتماعی

هراس از رسوایی، توجیهی برای گناه: گاهی از کسی که گناه کرده است، می پرسند دلیل این گناه چیست؟ او در پاسخ می گوید: خواهی نشوی رسوا، همرنگ جماعت شو و برای مثال، ما هم چنین گناهی کردیم! در زمان اوج اقتدار فرعون، جامعه ای که او به وجود آورده

۱- . نهج البلاغه، خطبهٔ ۲۲۴.

تصویر

ص:۱۸

بود، سراسر فساد و خفقان بود. بیشتر مردم با توجیه «خواهی نشوی رسوا، همرنگ جماعت شو» از فرعون اطاعت می کردند؛ ولی حضرت آسیه، همسر فرعون، مرعوب جَو و محیط فاسد جامعه نشد و با اراده ای قوی، ایمان خود را حفظ کرد.

۲.۴. چهار توجیه روانی

۱. یأس و ناامیدی: گاهی گناهکار برای توجیه گناه خود می گوید: ما که دیگر در گناه غرق شده ایم و «آب که از سر گذشت، چه یک وجب، چه صد وجب.»

۲. عادت به گناه: گاه شخص گناه می کند و می گوید: من دیگر نمی توانم ترک کنم.

۳. خجالت: وقتی از فرد می پرسند چرا فلان شخص را نهی ازمنکر نمی کنی، در پاسخ می گوید: خجالت می کشم.

۴. عقده ای شدن: به برخی می گویند بچه ات را تربیت کن. می گوید: می ترسم عقده ای شود.

ص:۱۹

۲.۵. انواع توجیه فرهنگی

۱. بی سوادی: از گناهکار می پرسند چرا گناه کردی؟ پاسخ می دهد: بی سواد بودم و نمی دانستم. باید گفت که این توجیه بی اساس است؛ زیرا از یک سو، خداوند به انسان عقل داده که گناه را از غیرگناه تشخیص دهد و ازسوی دیگر، پیامبران و امامان راه چاره را به او نشان داده اند.

۲. کج فهمی: گاهی به خانمی می گویند حجابت را حفظ کن یا به مردی می گویند چشم چرانی نکن؛ اما در پاسخ می گوید: باید قلب انسان پاک باشد! به برخی می گویند در مجالس عروسی، زن و مرد با هم در یک جا نباشید؛ در جواب می گویند: ما با هم خواهر و برادریم!

در تاریخ نقل کرده اند که معاویه دربارهٔ قتل عمار یاسر گفت: «علی او را کشته نه من؛ زیرا علی او را به میدان فرستاده است.» امیرالمؤمنین در پاسخ فرمودند: «اگر این سخن معاویه درست باشد، باید بگوییم پیامبر حمزه را کشتند؛ زیرا ایشان حمزه را به میدان

جنگ فرستادند.»(۱)

۲.۶. توجیه اقتصادی

در جامعه، برخی افراد با توجیه فشار مخارج زندگی، سقط جنین می کنند؛ با توجیه خریدوفروش، ربا می خورند؛ به نام هدیه، رشوه می دهند یا می گیرند و با عنوان دروغ مصلحت آمیز، دروغ حرام می گویند.

۲.۷. توجیهات نظامی

۱. بهانه جویی: در کارهای سخت و دشوار، مانند جهاد، آنان که ایمان قوی ندارند، برای اینکه از این وظیفهٔ مقدس شانه خالی کنند، گاهی پیری پدر و مادر را بهانه قرار می دهند

۱- . شیخ صدوق، معانی الاخبار، ص۳۳تا۳۵.

و گاهی زن و بچه را و زمانی گرمی یا سردی هوا را.

۲. علاقه به زن: در جریان جنگ تبوک، یکی از منافقان به پیامبر عرض کرد: اجازه بدهید من در جنگ شرکت نکنم؛ زیرا علاقهٔ شدیدی به زنان دارم. اگر چشمم به دختری رومی بیفتد، ممکن است دل از دست بدهم و فریفتهٔ او شوم و مرا از وظیفهٔ شرعی جهاد باز دارد!

در ردّ این توجیه خنده آورِ او، آیه ای نازل شد:]و مِنهم مَن یقولُ ائذنُ لی و لا تَفتِنّی اَلا فی الفِتنَهِ سَقَطوا وَ اِنَّ جَهنَّمَ لَمُحیطَهٌ بالکافِرینَ[(بعضی از آن ها (منافقان) می گویند: مرا (در ماندن) اجازه بده و به فتنه (فریفتگی به دختران رومی) مینداز. این ها اکنون به فتنه و گناه سقوط کرده اند و جهنم کافران را احاطه کرده است.)(۱)

ص:۲۲

۱- . توبه، ۴۹.

۳. مهارکردن گناه

همان گونه که ترمز در اتومبیل لازم است تا آن را از سقوط کنترل کند، غرایز و خواسته های انسان نیز نیاز به کنترل کردن دارد. خطوط کلّی کنترل انسان برای دورماندن از گناهان، در برنامهٔ زیر خلاصه می شود:

۳.۱. تفکر در مسائل گوناگون

نقش تفکر در زندگی انسان این گونه است: تفکر دربارهٔ عاقبت گناه، عامل توبه کردن است؛ تفکر دربارهٔ فانی بودن دنیا، عامل داشتن زهد است؛ تفکر در نعمت ها، عامل حبّ به خداست؛ تفکر در حوادث عبرت آموز، عامل تواضع است؛ تفکر در مرگ، عامل کنترل هوس های نفسانی است و تفکر در عواقب کار، عامل مصونیت از گناه است.

از خصوصیات فکر و تفکر این است: اول، عبادت است؛ دوم، بی ریاست، زیرا پیدا نیست

ص:۲۳

تا ریابردار باشد؛ سوم، بی وسیله است: هر عبادتی، مانند نماز و حج، نیاز به وسیله دارد، ولی فکر نیاز به وسیله ندارد. مولا علی می فرمایند: الفِکرُ مِرآةٌ صافیةٌ؛ (فکر آینه ای صاف است.)(۱) همچنین فرموده اند: ما زَلَّ مَن أحسنَ الفِکرَ؛ (کسی که نیکو بیندیشد، دستخوش لغزش نمی شود.)(۲)

۳.۲. توجه به حضور خدا

نیروهای انتظامی و امنیتی، هرقدر قوی و گسترده باشند، قادر به پیشگیری از گناهان مخفی نیستند؛ به عکس، ایمان درونی نقش خلل ناپذیری در بازداری انسان از گناهان آشکار و پنهان ایفا می کند. قرآن می فرماید:]اَلَم یَعلَم بِأنَّ الله یَرَی[(آیا انسان نمی داند که خداوند همهٔ

۱- . نهج البلاغه، حکمت ۵.

۲- . محمدی ری شهری، میزان الحکمه، ج۷، ص۵۳۸.

اعمالش را می بیند؟)(۱) در سورۀ دیگر آمـده است:]اِنَّ ربَّکَ لَبِالمِرصادِ[(۲) (قطعاً پروردگار تو در کمینگاه است) و نیز:]یعلَمُ خائِنَهَ الاَعیُنِ وَ ما تُخفی الصُّدورَ[(۳) (چشم

هایی را که به خیانت گردش می کند، می داند و بر آنچه در سـینه ها پنهان است، آگاهی دارد.) این آیات به روشنی بیان می کنند که همۀ ما در محضر خدای بزرگ هستیم. شاعری دراین باره، چنین سروده است:

در مقامی که کنی قصد گناه گر کند کودکی از دور نگاه

شرم داری ز گنه درگذری پردۀ عصمت خود را ندری

شرم بادت که خداوند جهان که بُود خالق اسرار نهان

بر تو باشد نظرش بی گه و گاه تو کنی در نظرش قصد گناه

۱- . علق، ۱۴.

۲- . فجر، ۱۴.

۳- . مؤمن، ۱۹.

تصویر

امیرالمؤمنین فرموده انـد: اِتَّقُوا معاصـی ِاللهِ فی الخَلَواتِ، فَاِنَّ الشاهِدَ هُوَ الحاکِمُ؛ (از معصـیت خدا در پنهانی و خلوتگاه بپرهیزید؛ چراکه شاهد امروز همان قاضی فردا است.) (۱)بر این اساس، یاد خدا از عوامل مهم بازدارندهٔ گناه است.

امام باقر فرموده اند: «سه چیز از مهم ترین کارهایی است که خداوند بر خَلق فرض کرده است: انصاف و فداکاری برای برادر ایمانی و یاد خدا در هر حال.»(۲) سپس فرمودند: «یاد خدا آن است که هنگام نزدیک شدن به گناه، انسان به یاد خدا بیفتد و همین کار، او را از گناه باز دارد. همین است سخن خداوند که می فرمایـد:]إنَّ الَّذینَ اتَّقوا اِذا مَسَّهُم طائِفٌ مِن الشَّیطانِ تَذَکَّروا فَاِذا هُم مُبصِرونَ[(پرهیزکاران هنگامی که گرفتار وسوسه های شیطان می شوند، به یاد خدا می افتند و بینا می شوند.)(۳)

ص:۲۷

۱- . نهج البلاغه، حکمت ۳۲۴.

۲- . محمدباقر مجلسی، بحارالانوار، ج۹۳، ص۳۷۹؛ محمدی ری شهری، میزان الحکمه، ج۳، ص۴۲۵.

۳- . اعراف، ۲۰۱.

۳.۳. خودشناسی و توجه به شخصیت انسانی

اگر بچه در خانه ظرفی را بشکند، والدین با او تندی می کنند که چرا ظرف را شکستی؛ ولی اگر همین بچه در کنار مهمان ها، ظرف قیمتی را بشکند، با کمال خونسردی می گویند: مهم نیست جانت سلامت! علت چیست؟ علت این است که به شخصیت خود نزد مهمان توجه کردند و همین باعث شد که خود را کنترل کنند. امیرمؤمنان علی فرموده اند: اِنَّهُ لَیسَ لِأنفُسِکُم ثَمَنٌ اِلّا الجَنَّهَ فَلا تَبیعُوها اِلّا بها؛ (بدانید که جان شما هیچ بهایی جز بهشت ندارد؛ پس آن را به کمتر از بهشت نفروشید.)(۱)

ص:۲۸

۱- . نهج البلاغه، حکمت ۴۵۶.

۳.۴. ایمان به معاد

خداوند در قرآن حدود ۱۴۰۰بار از موضوع معاد و خصوصیات آن سخن به میان آورده است. بیش از یک ششم آیات قرآن، انسان ها را به معاد و یاد آوری روز رستاخیز دعوت می کند. ایمان به معاد، یعنی داشتن ایمان قلبی به دریافت کیفر و پاداش اَعمالی که انسان در دنیا انجام داده است:]یَومَ تَجِدُ کُلُّ نَفسُ ما عَمِلت مِن خیرٍ مُحضَراً وَ ما عَمِلت مِن سوءٍ[(روز قیامت روزی است که هرکس آنچه از کار نیک یا بد انجام داده، حاضر می بیند.)(۱)

۳.۵. به تصویرکشیدن اَعمال

عرضهٔ اعمال بر پیشوایان دینی، از معتقدات اسلامی است؛ یعنی اعمال انسان ها هر روز یا

ص:۲۹

۱- . آل عمران، ۳۰؛ نظیر این مطلب در آیهٔ ۴۹ سورهٔ کهف نیز آمده است.

هر هفته، یک بار به عرض پیامبر و امامان می رسد. در قرآن نیز آمده است:]وَ قُلِ اعْمَلوا فَسَیریَ اللّهُ عَمَلکَم وَ رَسولُهُ وَ المُؤمِنونَ وَ سَتُرَدّونَ اِلی عالِمِ الغَیبِ وَ الشَّهادَهِ فَیُنَبِّئُکُم بِما کُنتُم تَعمَلونَ[(بگو عمل کنید که خداوند و فرستادهٔ او و مؤمنان اعمال شما را می بینند و به زودی به سوی کسی بازمی گردید که پنهان و آشکار را می داند و شما را به آنچه عمل می کردید، خبر می دهد.)(۱) در بعضی از روایات نیز آمده است: «اعمال نیک و بد انسان هر روز صبح بر پیامبر عرضه می شود» و در بعضی روایات گفته اند هر عصر پنج شنبه عرضه می شود.

۳.۶. یاد مرگ

رسول اکرم چنین امر فرموده اند: إِکثِرُوا ذِکرَ المَوتِ فَاِنَّهُ یُمَحِّصُ الذُّنوبَ؛ (بسیار به یاد مرگ

۱- . توبه، ۱۰۵.

باشید؛ زیرا یاد مرگ گناهان را می زداید.) (۱)

۳.۷. خداترسی و ترس از عواقب گناه

دربارهٔ ترس از پروردگار، امیرمؤمنان علی توصیه کرده انـد که: لا تَخَف اِلّا ذَنبَکَ؛ (از هیـچ چیز مترس، مگر از گناه خود.)(۲) امام صادق نیز فرموده اند: «کسـی که بداند خدا او را می بیند و گفتار او را می شـنود و به کار نیک و بد او آگاه است، همین دانستن، او را از کارهای زشت باز می دارد و چنین فردی، کسی است که از مقام پروردگارش ترسیده و نفس خود را از هوس گناه، بازداشته است.»(۳)

۱- . نهج الفصاحه، حدیث۴۴۴.

۲- . محمدی ری شهری، میزان الحکمه، ج۳، ص۱۸۲.

۳- . کلینی، اصول کافی، ج۲، ص۷۰.

۳.۸. انجام دادن عبادات

خداونـد دربـارهٔ نقش بازدارنـدگی نمـاز از گناهـان در قرآن فرموده است:]إِنَّ الصَّلوه تَنهی عَن الفَحشاءِ و المُنکَرِ.[(۱) در آخر نیز سـخن را با فرمایش گهربار پیامبر گرامی به پایان می رسانیم. ایشان خاطرنشان می کنند: مَثَلُ الصَّلوهِ کَمَثَلِ النَّهرِ الجاری کُلّما صَلّی کَفَرتَ ما بَینَهُما؛ (نماز همانند آبِ جاری است؛ هر زمان که انسان نماز می خواند، گناهانی که در میان دو نماز انجام شده، از میان می رود.)(۲)

ص:۳۲

۱- . عنکبوت، ۴۵.

۲- . شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه، ج۳، ص۷.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹